

Hlavní název: Slownjk česko-německý Josefa Jungmanna
Druh dokumentu: svazek
ISBN: null
Autor: Jungmann, Josef
Strana: 88

SYSTEM
◆KRAMERIUS◆

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerius@nkp.cz

swé sjdlo má. *Kram. Arab.* Směli (*däblowé*) stawěti swá sjdla napotom wedlé sjdla Páně. *Rág 1, 21.* Obydlé má a siedlo. *Ms. pr. Kut. 8.* Sjdlo proměnit; giného sjdla hledati. *Wq. 1433.* Sjdlo w kragi, *Landst. D.* Sjdlo Srbůw. *Geajn.* — *Tr.* Duše má sjdlo swé w mozku. *Ros.* Hlawa gest sjdlo duše, *ber Sig ber Seele. Berg. exc.* Sjdlo zkázy. *Rág 1, 12.*

2. SJDLO, a, n., osidlo, laqueus, Gallitric. *Cant. antiq. (D. exc.); item slc. Plk. et Kollár.*

SJDMÝ, adj., ol. et mor. = sedmý, *ber siebente. Krab. 187.*

*SIEIU *se, w. sęer.*

SIENKA, y, f., Siena, pokolenj rostlin komelinowitých. *Rostl. 1. 267. b.*

SIEVERSKA, y, f., Sieversia, pokolenj rostlin růžowitých, mochnowitých. *Rostl. 1. 231. b.*

SIGAWEC, wce, m., Sclandit, nerost z řádu křemenu alkalického-hliničných wodnatých. *Miser. 417.*

SIGBA, y, f. = sebla, *w. sęer. W.*

SJGE, e, f., setj, sebla, *bie Saat, baš Saen.* Sjgi udělati, *t. ositi. Wq. 1500.* Giž ge po sji, *t. zasel se, bie Saat ist gesęer den.* — § = čas setj, *Saatzeit. D.* Giž se bljzj sje. *Us.* — *b) sęer = osenj, bie Saat, baš Sefiete.* Když se hus do sje zabere škodliwá. *Rad. zw. k.*

SIGI, *w. sęer.*

SIGMOWITÝ, adj., -tš, *alu., gako řecké σίγμα wypodobený.* Stopečky (*psjho moru*) sigmowitě křiwené. *Rostl. III. 48. str. 132.*

1. SJH, a, m., corregonus, pokolenj ryb kaprowitých. *Krok 1. d. 109.* § Mořský sjh, *semhu, Salmo oxyrhynchus, Linn., ber Sęnáppl. D.*

2. *SJH, u, m., sęha, y, f. = sáh, *Klafter. Ros. et mor.* Tu gest ta hwězda polus arcticus, zdá se, by nad mořem byla gedno na dwa sily, *Marc. Polo ms., per brachia duo.* Sto neb 80 siehůw plátua. *ib.*

*SJHNU, *sęhám, *w. sáhnu, sáhám.*

*SJK, u, m., *cf. graec. σίχο; = ficus. Mat. verb., w. sęk.*

SIKINŮWA, y, f., Sickingia, pokolenj rostlin mirtowitých, bekowitých. *Rostl. 1. 233. b.*

SJKNU = seknu, *w. sękám.*

*SIKOLEC, lce, m., *an *sioleč, e, f. ? (r. sek ?) = hůl pastýřská, key, Sirtensflab.* *Zicdecc = pedo, *baculum est curvum, cum quo pedes ovium detinamur et pastorale gestamen, Mat. verb., manstruca, Rozk., manstruga. Bhm.* Tu yamu kral wicidyty kazal a tu srozlycznim chomradem (*tišt. chamradim*) a tu swateho Pawla hlawn wywrhlí. Mymo nyzto gde yeden sezastni pastirz na swu yu sikolecz (*tišt. sylolecz aueb na key*) wzdwilil. *Ms. Leg. 308, 2.*

SIKSAK, *adv. (cf. sice, ex siký vel sjaký) = semotumo, sęzjad. D. Kollár.*

SIKUL, e, m., Siculus. Z Diodora Sikule. *Br. Hyšpánowé a Sikulowé. Lom. posl. 1. 22.*

SJLA, *dem. SILKA, intens. SILČKA, SILIČKA, y, f. (cf. sansc. sila = character, graec. σιλη, ilj = agmen, σιλη, = praeda, hebr. chajil = robur, aeth. hil = validus fuit, cf. hebr. schal = spoliavit, cf. germ. Seele, Saule, lat fulcio, cf. viel. wele) = moc něoo činjčj neb něoemu odpjrajčj, Stárte, Kraft, Vermögen.* Sjla, *vis, wláda, potentia. L.* Mohutnost gest wnuřnj důwod možnosti w někeré wěci; *moc gest důwod skutečnosti w nj; sjla gest moc tělesná. Mark. log. 19.* Kůň má mnoho sjly, *baš Pferd bat viel Vermögen. D.* Nad lidi sjlu njti, *mehr als Menschenstärke haben. Gel. Petr.* Sjlu k tomu njti. *Wq. 787.* Při sjle a zdravj býti

(*t. čerstwý*). *ib. 185.* Nemocným se přiházj, *kteřjzto za časna a dokudž gsau při siličce, gakž gim kdo o lékařstwý a tranku zmjnknu učinj. W. pol. 291.* Nebylo gest siličky w máteri. *Ben. 4 Král. 19, 3.* Geště ge při sjle, *er ist noch bei Kräften. D.* W sjlu rasti, *w sjlu giti. Wq. 602.* W sjlu a w muže roste. *ib. 749.* K sjle přiwěsti. *ib. 185.* Bůh mi dodá sjly. *Us.* To dáwá sjlu. *Us.* Sjly zase nabyti, *Wq. 991., sič erholen, zu Kräften kommen. D.* Zase k sobě a k siličce swé přigiti. *Wq. 991.* Žádné siličky nemagjčj. *ib. 702.* Potracenj sjly, opuštěnj sjly. *Wq. 704.* Od sjly opuštěny, *žádné siličky nemagjčj. ib. 702.* Sjlu odnjti. *ib. 889.* Sjly zbawiti, *entkräften, entnerven. D.* Sjla gest stráwena, *bie Kräfte sind erschöpft. D.* Sjlu odnjmati. *Ucházj mne sjla, melne Stárte sęwinbet. Sych. Phr.* Dává se we wěci, *ku kterýmž mu sjla nestáčj. ib.* Wšj silau pracowati. *Wq. S* velikau mocj a silau. *ib. 785.* Wšj mocj a silau po cti státi. *ib. 199.* Wšj mocj a sjlau prositi. *Com. jan. 873.* Wšj silau a mocj bogowati, *W., sýlau, Br. 1 Král. 2, 4., sýlu, Ben., sýlau, W. ib., sýlau, Br. Job 22, 25., sýlu, Ben., sýlau. Br. Job 23, 6.* Oklestj wšj sjlau ratolesti (*Hospodin skrze Assura mocněgýj Židy wyhubj*). *Br. Iza. 10, 33.* Muž weliké sjly, *křepkosti a udatnosti. Let. Troj.* Rozstupi sie sjla w údech. *Rkp. Kr. 62.* Sjla duše, *mysli. Tea (duch sw.) sjlau swau posilnge i w zámutečch potěšuge. Br. Pjs. 286.* Z celé duše, *ze všech sjl swých nemilowal. Ogyř.* — § SJLA = *zmužilost, udatnost, fortitudo, Tapferheit. Wq. 833.* W sjle a udatnosti se rozněcowal. *Kram. exc.* Obie stranie garobugnau silu druha družie postupati bránj. *Rkp. Kr. 20.* — § = *moc, Mačht, Kraft, Stárte.* Sjlu njti, *t. moc njti, valere. Wq. 1042.* Proti odpurčám njzjwey swé sjly. *Sych. Phr.* Sjlau protlačiti, *buršwängen. D.* Města sjla zbrognice *atd. gsau, bie Stárte ber Stadt sind baš zeughan usw. Har.* Zgednat klamem, *čehož silau nelze. Rág 1, 34.* Daufagjce w spogenu sjlu. *ib. 1, 30.* Tolika bohů sjla spogená. *ib. 33.* Wětšj sjla, *t. wětšj moc, uiberlegenheit. D.* Mocnosti ewropeské málo sjly w lodstwu magjčj wykupugj se laupeznjkům, *kleinere Seemächte. Johanit. 83.* A wyzdwihl roh lida swého, *in marg. obdařil cirkew swau welikan silau a sláwau skrze Krista. Br. Žal. 148, 14.* Sjla wogka, *t. gádro.* Sjlu milowánj swého k němu wyprawuge. *Br. Plk.* Obráti sie Beneš wzhoru, *kynu mečem na pravo, tamo sie sjla hrau, kynu na lewo, i w lewo buřiše sjla. Rkp. Kr. 12.* A hnachu bez uma w řady pohan s takú pýchú, *gakú sjlu imiechu. ib. 20.* — § *Phys. SJLA = cokoli w stawu neb položenj těla změnu působiti může, pýhřiwé Kraft. Přjčina, kteráž staw těla něgakého změnge anebo pohntj geho uskutečuge, slowe sjla. Techn. 1. 13.* Sjla žiwá, *když na ní hnutj následuge. Opp.* Sjla mrtwá. *Šád. mech. 7.* Sjla složená neb střednj, *vis media, když dvě sjly spolu působj; takowé spolučinné sjly slowau skladaj, vires componentes. Sedl. fys. 22.* Středěčná sjla, *Centrakraft. Sjla prohodiwá, vis projectiva. ib. 214.* Sjla rozprostraugjčj, *pružná, ib. 184., Expansivkraft. — 2) SJLA čeho = mnoho, množstwý, Menge, viel, Mačht. S welikan silau do Wlach táhl, mit einer großen Mačht. Har.* Sjla lida tam byla. *Us.* Srazichu sie w jednu silu silau. *Rkp. Kr. 24.* Ot lesa k lesu staše geho sila. *ib. 54.* Sjla wogska, *Stárte beš Sęer reš. Burian.* Sjla peněz, *eine Last Geldes. D.* Nakládá peněz sjlu ua nezbedné synky. *Sych. Phr.* Sjly, *co země sněhu zhyla, sjla kwjtků vycházj. Puchm. 36.* Hospodine zástupů, *Žal. 83, 9., sil, Mus. Ms., virtutum. Vulg. ib.* Pán dal slowo zwěstngjčjm dobré wěci mocj mnohau, *Proch. Žal. 67, 12., *silú, virtute multa. Mus. Ps.* Sjla owec, *Plk., -kněb, džwj. Brn.*

SILEN, a) *w. silný.* — b) *w. silný.*